

براهوئی افسانوی ادب ٹی مٹ و بدل

اللہ بخش لہری

ایم فل اسکالر براہوئی، شعبہ براہوئی جامعہ بلوچستان کوئٹہ

عبدالقیوم سوسن براہوئی

عبدالقیوم جوہر بنگلزی،

لیکچرار براہوئی، گورنمنٹ ڈگری کالج ڈیرہ مراد جمالی

عابدہ بلوچ، اسسٹنٹ پروفیسر شعبہ براہوئی، جامعہ بلوچستان کوئٹہ

Abstract

Brahui is one of the oldest languages of the world. Its fiction literature can be traced back to the folk to the folk lures of the olden times. The story is to be found in this oral tradition the translations of fiction from the other languages into Brahui and those of Brahui fiction into the other languages started from 1956. Gul Bangulzai, Taj Raisani, Anwer Roman, Dr Abdur Rehman Brahui, Sosen Brahui, Nader Shahwani, Khadim lehri and many others translated fiction from foreign languages into Brahui.

The aim of this research article is to trace the origin and derelafment of translations of fiction into Brahui language. The area has been virtually ignored by the research scholars and no scholar has yet not of this area is by no means lesser than original fiction. Therefore, the researcher felt this important area and attempted to fil the research gap in this on going research study.

Key words: Fiction, Translation, Brahui, Foreign languages.

چاہنداری

براهوئی زبان ۱۹۴۷ء آن گڈ تینا پوسکنا دورٹی داخل مریک۔ دادورٹی جدید ادب ناصنف

آتمیٹی نوشتہ نابناء مریک او تخلیق تون اوارا وارمٹ و بدل آن کاریم النگک۔ شاعری تون اوار فسانوی

ادب دھنکھ ناول، ڈرامہ، قصہ، افسانہ آک ترجمہ مریسہ ہنارداستان (وخلقی قصہ آک) نہ بیرہ اول سرٹی انگریز محقق آک پٹ وسٹ کر یسہ دافتے انگریزی ٹی ہڑسار اوکان پد بلوقصہ گل کس انور رومان، ڈاکٹر عبدالرحمن براہوی آسک اردو ٹی بدل کریر،

افسانہ ناروٹ اہین تو ابراہیم مینگل خلیل جبران نا افسانہ کس بدل کرے ہرا کہ ٹیکٹی پنی آ کتاب ٹی ۱۹۷۶ ٹی شینک مس افسانہ آتا اولیکومٹ و بدل

"گنگ دام" ناپٹ خادم اہڑی ۱۹۹۹ ٹی کرے پداداریسہ ٹی گل ہنگزنی، سوسن براہوی، نا درقبرانی، صلا الدین مینگل، نور احمد پرکانی، حمید عزیز

آبادی وایلو فک اوارتار، ناول ننون اول سرٹی ترجمہ ناوٹ مونا بس ۱۹۸۶ ٹی پیرنگا وسمندر، عزیز مینگل ترجمہ کرے پداداکاریم کھلان زیات گل ہنگزنی مونا درے اوڑتون اور سوسن براہوی، نادر شاہوانی، آغا گل ناگڑ دس نادل آتے بدل کرے ڈرامہ ہم اول سرٹی ریڈیو، ٹی وی آن ترجمہ مریسہ کرے ترجمہ شون تنگ کن براہوی ادب ٹی ۱۹۹۱ نا سال ء ترجمہ نا سال اڈتنگا اہلم، دے ٹک ترجمہ نمبر کشار ہندن ترجمہ کن بس کسر دملنگا۔ ہرانا پد رندٹ اینو اسکان چندی کتاب آتیاں بیدس اخبار، رسالہ آٹھنی ترجمہ دے پد دے آن گیشتر منگل ء۔ ہراڈان نہ بیرہ ن دنیا نا گچین آن ادب آن واخب مسونن بلکہ براہوی ادب ٹی جدت (پوسکنی) کس بسونے، ترجمہ اینو ادب نا بھلا ضرورت جوڑ مسونے۔

ادب

ادب انت سے؟ دانا تشریح آفلا سفر اک اتفاق کنتو، ادب عربی زبان نا لفظ سے ادب نا لغوی معنی دسترخوان، ادب ٹی زندگی ہموتم ودی مریک ہراتم ادب ٹی بند غاتا تول بش نا نمائندگی و ترجمانی مرے یا ایلو لفظاتے اٹ ہراتم ادب ٹی جو انیکا فطرت نا اصول آک مریر، دنیا نا کل عالماک اتفاق کیرہ کہ ادب امودے کہ تینا جذبہ غاتا عکس تھ، ادب ء زندنا آدینک پاننگا نے دا آدینک ٹی راج تینا اصلی آدر شمی اُرک و تینا جوانی یا گندنی نا فیصلہ ء کیک۔ (ضیاء، 2007، 5)

افسانوی ادب

دنیاٹی ہمروزبان کس مرے اونا نثرء ارادونڈٹی بشخ وبانٹ کیرہ۔

(۱) افسانوی ادب:- داٹی فکشن Fiction ناداواڑا کو

(۱) داستان (۲) ناول (۳) افسانہ (۴) ڈرامہ

(۲) غیر افسانوی ادب:- داٹی فکشن آن بیدس ہروڑنا نثری نوشتوک اوارے وانا گڑاس

دروشم آک۔

(۱) مضمون (۲) مقالہ (۳) انشائیہ (۴) سوانح (۵) آپ بیتی (۶) مکتوب (۷) خاکہ

(۸) تبصرہ (۹) بھوگ وشوگ (۱۰) سفرنامہ (۱۱) ترجمہ (۱۲) نثر لطیف ونثری نظم (۱۳)

اقبالیات (ہاشمی، 108,2003)

براہوئی افسانوی ادب:- براہوئی افسانوی ادب ہم ہنداساگی آوڑتیبٹی

(۱) داستان داستان ہموقصہ یا آزماکئی پارہ ہرانا بنیادتخیل رومان، جن، پری، یاد یواتا، زیہا

مرے داستان نوشہ کنگ وخواننگ آن زیارت پانگ وبنگ ناگڑاسے براہوئی داستان آتیبٹی جاگہ

جاگہ دیو، دت، پری، جن، و جادوگر، تعویذ، و دم دود کروکاتا ذکرارے اصل ٹی ہندا گڑاک

داستان عزیبا جوڑ کیرہ۔ داستان گونا انداز تقریر آ مبارمرے اوٹی زیبائی کن جاگہ جاگہ غا خاصوہیت

کیرہ، دہنکے براہوئی داستان نانیامٹی جاگہ جاگہ داستان گودہن پانک۔

الحوالو پچو پچو مٹنگی نا جان تہ مٹنگی نا دو بیٹن دیرمس یا داستان نا آخیرٹی داستان گودہن ہم

پانک نن ہے کان کٹان چٹان نمکے ایمان نا ٹکرس بیسن (براہوئی، 57,2012)

براہوئی ٹی داسکان داستان یعنی خلقی قصہ نادا کتاب آک شینگ مسونو

(۱) براہوئی قصہ غاک۔ ڈاکٹر عبدالرحمن براہوئی (۲) براہوئی خلقی قصہ غاک۔ ایم صلاح الدین

مینگل

(۳) مسہ لعل۔ افضل مینگل (۴) گل خندان۔ افضل مینگل (۵) کچاری۔ عظیم جان محمد شہی

(۶) حسن بانو۔ افضل مینگل (۷) حسن وزیر۔ افضل مینگل (۸) قافلہ۔ عظیم جان محمد شہی

- (۹) شمس و قمر۔ افضل مینگل (۱۰) گہوش۔ سوسن براہوئی (۱۱) ہیر و ف۔ سوسن براہوئی
 (۱۲) تو بے ناٹکر۔ افضل مینگل (۱۳) پاٹ بناہلی۔ پروفیسر سوسن براہوئی
 (۱۴) ٹپیر ناٹوپ۔ سوسن براہوئی (۱۵) زرناش۔ حمیرا صدف

ناول

ناول اطالوی زبان نالوز سے دانا معنی عجب ارے ناول اموقصہء پارہ ہرانا سر حال انسان نازندمرے
 اونا نول نوشتہ کروکا زندنا ہینینی وخرینی تامشاندہ وتینا تجربہ ناوڑٹ اسہ خاص وترتیب سے اٹ قصہ نا
 وڑٹ نوشتہ کہ ناول ٹی حقیقت نگاری بنیادی آگڑائے فرضی، خیالی اوما فوق الفطرت کون انگاہیت
 آتے آن اجتناب کنگک، اصل اٹ ناول داستان ناشون ہلوکا شکل ء (گ۔خ، 1996، 36)

براہوئی ناول

براہوئی ادب ٹی داوحتکان دانا ناول آک شینگ مسونو۔

- (۱) دریہو۔ گل بنگلونی (۲) شوم۔ وحید زہیر (۳) روش پیش۔ گل بنگلونی (۴) آزادی ناکسر۔
 ڈاکٹر نصیر عاقل

- (۵) گودی مسن تا۔ ڈاکٹر نصیر عاقل (۶) ماہ گل۔ دستگیر صابر (۷) ایٹم نازراب۔ ڈاکٹر غلام دسرور
 پرکانی (۸) جیجانا جولی۔ شاہین بارانزی (۹) شتکو۔ شہزاد غنی (۱۰) سوداگر زادہ۔ طاہر خان مینگل
 (۱۱) مرک آن پد۔ اکرم مینگل (۱۲) نازل۔ نادر شاہوئی (۱۳) منجیق۔ اللہ بخش شاہرا (۱۴) چرخ
 فلک۔ نادر شاہوئی (۱۵) لانیخ آگودی۔ محمد صدیق لانگو (۱۶) معجزہ۔ نادر شاہوئی (۱۷) لُمہ۔ نادر
 شاہوئی (۱۸) خون بہا۔ نیلم موہل (۱۹) منزل۔ نادر شاہوئی (۲۰) دستار۔ شہزاد غنی۔

افسانہ

افسانہ اصل ٹی انگریزی آن بروکوصنف سے افسانہ قصہ یا ناول ناہموگونڈانگا صورت ء

انگریزی ٹی دادے SHORT STORY

پارہ براہوئی ادب ٹی افسانہ ناصنف بھازمتکن اف ولے بھاز کم وخت ٹی نناقلم کاراک دا

صنعتی بھارتی درینو ہند اسوب آن نائینو افسانہ غاک دنیا نا ایلو افسانہ نگار اتا افسانہ غاتے
اچھو وڑ سے ٹ کم افس (گ، خ، 1996، 37)

براہوئی افسانہ

پٹ پول نارڈٹ براہوئی نا اولیکو افسانہ "مسافر" نا پٹ مہیم خان نوشتہ کریس ہرا کہ
1956ء ٹی توئی کراچی شینک مس، ٹیکسی، مستائی، توشہ، پنی آ کتاب آ تینی براہوئی نا بنا ہی افسانہ آک
اریر ہندن اینو سک ان براہوئی زبان ٹی افسانہ غاتا دا کتاب آک شینک مسونو۔

(۱) انجیر نا پھل۔ ڈاکٹر تاج ریسانی (۲) دڑو آ تا گواچی۔ گل بنگلوی (۳) پھر و مازو۔ ڈاکٹر نصیر
عاقل (۴) زراب۔ عارف ضیاء

(۵) شترہ۔ وحید زہیر (۶) بندوک۔ آمنہ یوسف (۷) مہر ناتوش۔ وحید زہیر (۸) بروے۔ وحید
زہیر (۹) صاف نا ستار۔ طاہرہ احساس جنک (۱۰) گدان نا گندار۔ نور آ احمد پرکاشی (۱۱) دتر نا
خونیک۔ رحیم ناز (۲۱) نود۔ حمیرا صدف (۱۳) گرنگ۔ نیلم مول (۱۴) صوب نا منزل
مراف۔ ڈاکٹر عنبرین مینگل (۱۵) چیدہ۔ غمخور حیات (۱۶) منزل نارندٹ۔ حسن ناصر (۱۷) اولیکو
نن۔ منیر اثر (۱۸) "مرواری ناٹ" میٹروکا۔ اللہ بخش لہڑی، انور نسیم (۱۹) نازمین۔ سعید تبسم (۲۰)
کتا بہشت۔ رحیم زام (۲۱) باریم۔ عامر فیاض

ڈرامہ

ڈرامہ (Drama) نا خیال قدیم یونان تون تفوک ے ڈرامہ یونانی زبان آن جوڑ مسنے دانا
معنی تمثیل، ناٹک یا سوانگ دا کل لوز آ تا مطلب گڑ اس کنگ نشان تنگ ے۔

براہوئی ادب دٹی ڈرامہ نا تاریخ ہند افسانہ متکن ے ہند افسانہ کہ براہوئی نا خلقی ادب ٹی خلقی
شعرک، چاچاک و ساہت، متل آک، قصہ غاک متکن ے براہوئی ٹی نن ڈرامہ ے "راگ" نا پن تنگ
کینہ، (گ، خ، 2011، 11)

براہوئی ڈرامہ

پٹ پول نارڈٹ براہوئی نا اولیکو ڈرامہ "راہی" ہرا دے ایماندار غلام نبی راہی 1956ء ٹی

نوشتہ کریس پداریڈیو، ٹی وی، اسٹیج کن بھلو ڈرامہ گل نس نوشتہ مس۔ داوختسکان براہوئی ڈرامہ آتا
دا کتاب آک شینک مسونو،

(۱) استونا بندرغ۔ غلام نبی راہی (۲) گوتلو ناسینا۔ افضل مراد (۳) ہچ نس اف۔ خداداد گل (۴) "ہریشی" میٹروک۔ افضل مینگل (۵) "مشغولی" چناتا خاکہ آک، میٹروک۔ قیوم بیدار (۶) ملاسی۔
خداداد گل (۷) بلوان نابرام۔ اے، ڈی بلوچ ہندن ریڈیو، ٹی وی، اسٹیج ناڈرامہ نوشتوک آتیبی
غلام نبی راہی، حیدر حسرت، یوسف ثانی، احمد دین خادم، نصیر عاقل، ڈاکٹر رزاق صابر، میر محمد الفت،
خداداد گل، عارف ضیاء،

وحید زہیر، افضل مراد، ڈاکٹر تاج ریسانی، خادم لہڑی، منیر بادینی، طاہر احساس، منیر اثر،
اقبال رودینی، اے ڈی بلوچ، حلیم مینگل، ظفر معراج، ڈاکٹر خلیل آستاپنک بریرہ۔

ترجمہ مٹ و بدل

ترجمہ اسہ جتاؤ ادب ناصنف نس اف اسہ فن نس ضرور ارے ہندن ترجمہ نگاری زبان سینا
شونداری ٹی گچینو گڑاس اداکیک، دنیا ناہر ادب ایلو ادب آن متاثر مریک ہمو زبان نا علمی ادبی، تحقیقی،
ایلو اصناف ادب آن گچینا شہہ پارا تے تینا زبان ٹی ہڑ سنگ، بدل کنگ بلو خدمت سے داڑان علمی
ذخیرہ و دیک۔

براہوئی افسانوی ادب ٹی مٹ و بدل

براہوئی ادب ٹی مٹ بدل نا بنیاد دینی ادب آن مس اول سرٹی عربی، فارسی، نا کتاب آتے
مکتبہ درخانی نا عالم دین آک بلو کچ سیٹی بدل کریسہ مونا پیسُر۔

ہندن جدید براہوئی ٹی ہم نظم، نثر ٹی داوختسکان ترجمہ بھاز مسونے و مننگٹی ء براہوئی ادب
ٹی 1991ء ترجمہ نا سال نس دارڈاٹ ایلم، دے ٹک، ترجمہ نمبر کشارا اینو ہم دا زبان نا اخبار، رسالہ
آتیبی ترجمہ مننگٹی ء داڑے نن بیرہ افسانوی ادب ٹی مروکا مٹ و بدل نا چنکو جاج نس بلینہ ناول
، ڈرامہ، افسانہ، داستان ٹی اخدر ترجمہ مسونو۔

داستان

داستان افسانوی ادب نا اسے صنف سے داستان قصہ نا اولیکو دروشم۔ حاجی عبدالطیف
بنگلہائی براہوئی خلقی قصہ غاتے مسہ ہندا آیشخ کیک۔

اولیکو ہموقصہ غاک ہر افنتے مخلوق سمیٹ جوڑ کرینے، اڑمیکو ہموقصہ غاک کہ ایلو بولی تاء
ولے افنتے داوڑٹ براہوئی ٹی بدل کننگا نے اوفتا ڈول ڈٹ رنگ وڑ بدل متنے، مُسمٹیکو ہموقصہ آک
ہرا فک اریرتو ایلوزبان تا ولے دافنتے براہوئی ٹی ترجمہ مسونے۔ دھنک لال پری، وسبز پری ناقصہ
ئے، داستان، امیر حمزہ کوہ قاف ناقصہ ئے او ہندا وڑٹ پین چندی قصہ غاک اریر (بنگلہائی، 2014
(80،

تحریری وڑٹ ۱۸۷۱ء ٹی مولوی اللہ بخش زہری نا کتاب "دی بک آف دی براہوئی
لینگویج" آن ترجمہ نا بنامس دائی چندی، نقل، حکایت آتے فارسی آن الکو نے، داکان
پد 1906ء ٹی جے ایل میسراے براہوئی ریڈنگ ٹی سودا گزادہ نا ہر قصہ ءنوشتہ کرینے۔ ڈاکٹر
عبدالرحمن براہوئی نا تحقیق نارڈٹ دا چار درویش فارسی نا بدلی جمعیت رائے تینا کتاب نوٹس آن
دی اسٹیڈی آف براہوئی لینگویج" گڑاس قصہ انگریزی ٹی بدل کرینے، دا کتاب 1907ء ٹی شینک
مس۔ داکان بیدس براہوئی آن گڑاس قصہ اردو ٹی بدل مسونو، انور رمان، جگر بیتی، انتقام، بہادر خان
کی سرگشت، آب بیتی واپسی ء 1957ء ٹی ترجمہ کرے۔

بروہی لوک کہانیاں، انور رومان، براہوئی لوک کہانیاں، ڈاکٹر عبدالرحمن براہوئی فارسی ادب
آن حکایت سعدی نا براہوئی بدل ء وحید زہیر "سعدی پانک" نا پینٹ کرینے فارسی قصہ غاتے نادر
شاہوانی "لعل نادانہ" نا پینٹ ہڑسانے۔

جہانی ادب آن پروفیسر سوسن براہوئی جرمن قصہ غاتے "شروخی آشکک" نا پینٹ بدل
کرینے۔ دافنتے بیدس اخبار، رسالہ آتھئی گڑاس قصہ آک بدل کننگا نو افنتے سندھی آن "ادلہ نا
بدل" سہمل ء نزیر شا کر ترجمہ کرینے۔ براہوئی ادب نا سندھی ٹی چار دوست نا بدل عبدالطیف عبد

کرینے۔ کشمیری ء قصہ سینا نابدل ء محمد اسلم راجہ کرینے، چینی لوک کہانی نابدل ء "جہدنا منزل" ناپنٹ اللہ بخش لہڑی کرینے، جرمن ادب آن خیرجان آزاد "خرما" ناپنٹ قصہ نس مونا ایسونه، آسکر واملڈنا جرمن قصہ سینا نابدل ء گل بنگلزی "خود مطلب ء دیو" ناپنٹ کرینے۔

ناول

ناول براہوئی ادب ٹی ہرے آبس اوہم ترجمہ نادر وشم ٹی اولیکو ناول نا ترجمہ ایماندار عزیز مینگل (The old man and the sea) نابدل ء "پیرنگا وسمندر" ناپنٹ 1986ء ٹی کرے پدادارڈٹ عثمان زیات ترجمہ گل بنگلزی کرینے، براہوئی ادب ٹی جہانی ادب، اردو ادب آن مروکاناول آتامٹ و بدل دا کتاب آک شینک مسونو۔

(۱) پیرنگا وسمندر۔ عزیز مینگل (۲) حاجی مراد۔ گل بنگلزی (۳) انسان نا نصیب۔ گل بنگلزی (۴) پوشکوناپناک۔ گل بنگلزی (۵) الکمیسٹ۔ گل بنگلزی (۶) النبی۔ گل بنگلزی (۷) لُمہ۔ گل بنگلزی (۸) کاندید۔ گل بنگلزی (۹) بابو۔ سوسن براہوئی (۱۰) مہراتا ڈیھ۔ سوسن براہوئی (۱۱) بیبل۔ سوسن براہوئی۔

براہوئی ادب آن مٹ و بدل مروکاناول

ہراڑے ایلو بولی تاناول افسانہ آک براہوئی ٹی بدل مسونے ہمڑے ہندازبان نا افسانہ آک ایلو زبان تیبٹی ہم بدل مسونو۔ دھتکہ
(۱) روش پیش، گل بنگلزی، اردو و بدل، آفتاب تازہ، غوث بخش صابر۔
(۲) ماہ گل، غلام دستگیر صابر، اردو و بدل، سمیر بلوچ۔

ناولٹ

دانثرنا صنف سے، ناولٹ، افسانہ و ناول نانیا میکوریسہ ء داٹی زنداندارہ کشی ء گونڈ کریسہ پیش کنگلک دھن چاناولٹ ء گونڈانگاناول پاننگ کیسہ۔ گڑاس ناولٹ ہم مٹ و بدل مسونو
(۱) غریبی نا گناہ، لیونالستانی، بدلی، گل بنگلزی (۲) پنوکا پرہ غاک "خلیل جبران۔ بدل،

گل ہنگزئی (۳) پوسکنا دروشم "الیکساندر پشکن بدل، گل ہنگزئی (۴) ایوان الپچ ناموت "لیو ٹالسٹائی۔ بدل، گل ہنگزئی (۵) قص آن پد "لیو ٹالسٹائی۔ بدل، گل ہنگزئی دافتے آن بیدیس نور محمد ترکئی ناول سے بیگ آکسر ناپنٹ سیف وطن دوست تلارٹی قسط وار ترجمہ کرینے۔

افسانہ

براہوئی ادب ٹی جہانی ادب آن بیدس اردو ایلو علاقائی بولی، بلوچی، پشتو سندھی، سرائیکی، پنجابی ادب آن افسانہ آک اخبار، رسالہ آتیٹی ترجمہ مریسہ کرینو۔ ہندن براہوئی افسانہ خاک ایلو بولی تیٹی ہم مٹ بدل مسونو۔ وے کتابی دروشم ٹی بدل مروکا افسانہ آتا کتاب آک داا ریر

(۱) گنگ دام "خادم لہری (۲) شیرزالامہ" گل ہنگزئی (۳) زندنا چراغ "گل ہنگزئی (۴) ناگمان ناک "گل ہنگزئی (۵) سجدنا پھلاک "گل ہنگزئی (۶) خلیغا" ایم صلاح الدین، مینگل (۷) اروژ نامست "ڈاکٹر غفار مینگل (۸) تاریخ ناکفن "نور احمد پرکانی (۹) گنوک "نادر شاہوانی (۱۰) مہر گڑھ "سون براہوئی (۱۱) بیگانہ "نادر شاہوانی (۱۲) پوسکنا دروشم "گل ہنگزئی (۱۳) سچا انگا بندغاک "گل ہنگزئی (۱۴) بھلابد کار تو پڈے "گل ہنگزئی (۱۵) بزغ نامسٹر "حمید عزیز آبادی (۱۶) آڑ سینگ پدابہ "گل ہنگزئی (۱۷) بیوسی نازند "شاہین بارانزئی۔

اینو پگہ جہانی ادب و ایلو علاقائی بولی تا افسانہ آتا مٹ و بدل آک تلار، استار، ہر بولی، پڑو، مہر، ایلیم، ایلو اخبار، رسالہ آتیٹی شیک منگی دافتے بدل کروکا تیٹی رازق ابا کی، جوہر ہنگزئی، اللہ بخش لہری، انور نسیم، حمید عزیز آبادی، شاہین بارانزئی، سعید بستم، آغا زاہد، غمخو احویات، وپین چندی قلم کار آتا پنک بریرہ۔

ڈرامہ

ڈرامہ ایہن ننتون خلقی ادب ٹی "راگ" ناپنٹ ملیک دے مٹ و بدل نادروشم ٹی ڈرامہ اولیکو وار 1966 بت شکن نابدلئی یوسف ثانی ساسولی "بت پرغوک" ناپنٹ ریڈیو کن کرے دھن

جدید ادب ٹی ڈرامہ اولیکو و وارن ادب ٹی ترجمہ نادر و شم ٹی مونا بس۔

ہندن یوسف ثانی، عطاء شادانا ڈرامہ سے "تینا بیگانہ" ناپنٹ، جمیل ملک نا ڈرامہ "ہم سفر" ناپنٹ ترجمہ کریسہ مونا ایس۔ سید عباس نا ڈرامہ سے نا ترجمہ اکبر آزاد "دردنا درمان" ناپنٹ کرے۔

دافتے آن بیدس ریڈیو کن پین چندی ڈرامہ آک ترجمہ مریشہ براہوئی ٹی نشر مسونو۔ ریڈیو نا ڈرامہ غاتے آمبار ٹیلی ویژن نا ڈرامہ غاتا بناء ہم براہوئی ٹی ترجمہ غاتے آن مریک ٹی وی آن براہوئی نا اولیکو ڈرامہ "فوٹو ہلنگ" کہ داخواجہ نعیم طاہر نا نوشتہ اس و براہوئی ٹی دادے ایماندار ظفر علی مرزا ترجمہ کریس۔ ارٹیکو ڈرامہ "نن نم اوک" دادے خواجہ سلطان غازی نوشتہ کریس و ایماندار غلام حیدر حسرت دادے براہوئی ٹی ترجمہ کریس (گ، خ، 2011، 12) دافتے آن بیدس ٹی وی نا ایلو ڈرامہ غاک ترجمہ نادر و شم ٹی بسرا دافتے ٹی عبدالکریم بلوچ نا سندھی ڈرامہ نابدل و ایماندار غلام نبی راہی "بلوان نا برام" ناپنٹ کرے۔ یاسمین صوفی نا نوشتہ کروکا ڈرامہ "مستائی" ناپنٹ ڈاکٹر تاج ریسانی کریس۔ ہندن محمد امین شرقپوری نا مرکزی خیال و "پازیب" ناپنٹ غلام نبی راہی نوشتہ کریس۔ عبدالرحمان شاہ ہوزئی "جاوداں" نابدل و ماہ ناڈ" ناپنٹ کرے۔

ریڈیو، ٹی وی آن بیدس اخبار، رسالہ میگزین آئیٹی ہم گڑ اس ڈرامہ مٹ و بدل کننگا نے داروٹ انور رومان "جگ بیٹی" خلقی قصہ و ڈرامہ نا وڑٹ ترجمہ کرینے ہنسہم شہزاد، اُردو ادب آن ڈرامہ "س" شیر زال "ناپنٹ ترجمہ کرینے۔ میمن عبدالغفور سندھی نا ڈرامہ سینا بدل و سہ ماہی سنگت نا کنڈان کننگا نے۔ اے ڈی بلوچ نا ڈرامہ سے نابدل و عمر فاروق "نن توبہ و" ناپنٹ کرینے۔

کتابی درو شم اٹ بیرہ ڈرامہ آتا اسہ کتاب نس مونا بسونے، انگریزی زبان ناپنی آ ڈرامہ نوشتوک ولیم شیکسپیر نا "ہیملٹ" ڈرامہ نابدل ہندا پنٹ منیر حنفی کرینے۔

کھٹیا

براہوئی ادب ٹی دے پدے آن بیرشت بنگٹی ۽ داناسوب داہم ارے کہن جہانی ادب
آن بیدس تینا حد حویل ناشون الوکا زبان آتا ادب ۽ ہرینہ تونن ہم سیال آتون سیال مننگ کن متنا
خلینہ دائی بچو باک نس اف کہن اولی وارگر اس صنف آتون درستی راستی ترجمہ آن مسون، دھنکھ
ناول، ڈرامہ اول سرترجمہ نادر وشم اٹ بسرا بہن ہم ترجمہ نادر ادب ناشوننداری ٹی بھلو کڑد سے
ہراڑان بیرہن دنیاے ادب ٹی تخلیق مروکا ادب آن واخب مرینہ، بلکہ ادب نامرواری تیبٹی وویکی
مریک۔

اینو براہوئی افسانوی ادب ناگوشٹ ٹی وویکی ناسوب مٹ و بدل ۽ انگریزی، جرمنی، روسی،
چینی، عربی، مصری، ترکی، فرانسی، اردو، سندھی، سرائیکی، پشتو، بلوچی، وایلو بولی تا گچین آتخلیق آتے تینا
زبان ٹی جاگہ تسونن و تینا گچین آتخلیق آتے ایلو زبان تیبٹی ہند تسونے۔ ہندا خاطر ان ترجمہ، زبان آتا
وکیل پاننگا نے اینو ترجمہ ادب نا بھلا ضرورت جوڑ مسونے۔

براہوئی افسانوی ادب ۽ خشک کروکا پن تیبٹی خواجہ گل ہنگلزی ناپن سانده شروع تراودنہ
بیرہ تخلیقی وڑٹ ناول، افسانہ ۽ مونی درے بلکہ مٹ و بدل نادرٹ او نا کاریمک کلان زیات ۽ اونا دا
کوشش آک لکھ ستا کڑرہ ایلو پن تیبٹی خادم لہڑی، سوسن براہوئی، صلاح الدین مینگل، نادر
شاہوانی، عزیز مینگل، منیر خنی، حمید عزیز آبادی آستاپنک بریرہ۔

مٹ و بدل نادرٹ اخبار، رسالہ آتا کڑدان گہس انکاری افن ترجمہ شون مننگ ٹی گام گچ
کدنگٹی ۽ ناول افسانہ آتا گونشت نس مٹ و بدل مسونے و مننگٹی ۽ ڈرامہ "خاطر خورہ اف" مٹ و بدل
تیبٹی کمبوتیک تینا جاگہ آ ایلو نیمہ غان مٹ و بدل آن ن ایلو زبان تے آن خوک ہنگلن ایلو فک ننے آن
داڑتون اور ہموراج آتا تول و بش، فکر، فلسفہ، تاریخ آن واخبی مسونن۔ بقول تاج ریسانی داسا کہ
براہوئی ٹی ام دنیا نا ادب نا ترجمہ مونا ۽ بنگٹی ۽ تو یقین مریک کہ دا زبان ام بالغ مسون۔ (ریسیانی،

(6,1999)

حوالہ نام کتاب آک

- (۱) براہوئی، س (2012) "براہوئی قدیم نثری ادب" براہوئی اکیڈمی پاکستان۔
- (۲) بنگلرئی، لطیف ((2014) (براہوئی زبان و ادب ناٹوننداری ٹی رسالہ و جریدہ غاٹا شیخ) براہوئی اکیڈمی پاکستان۔
- (۳) رئیسانی، تاج، (1999) بحوالہ "گنگ دام" خادم اہڑی، براہوئی ادبی سوسائٹی کوئٹہ۔
- (۴) ضیاء، ع (2007) "براہوئی جدید" نیو کالج پبلی کیشنز کوئٹہ۔
- (۵) گ، خ (1996) "براہوئی ادبی تاریخ" ناٹاڈ پبلیشرز کوئٹہ۔
- (۶) گ، خ (2011) "ح ج اس اف" براہوئی ادبی سوسائٹی کوئٹہ۔
- (۷) ہاشمی، رفیع (2003) "اصناف ادب" سنگ میل پبلی کیشنز لاہور۔